

Van Hoof

gaan controleren ten aanzien van jongeren, maar meer, en laat haar ook gericht gaan controleren. Uit de CNV-website blijkt dat 40% van de jongeren geen loonstrookje krijgt. Dat vind ik veel te hoog. De Arbeidsinspectie zou nu al moeten beginnen met de controle, want er zijn nu al heel veel jongeren aan het werk, onder anderen degenen die zijn afgestudeerd. Begin dus niet op 3 juli, maar morgen al, of liever nog vandaag.

Tot slot. Ik heb nog geen antwoord gekregen op mijn vraag over het instellen van een meldpunt. Dit acht ik zeer belangrijk om de ervaringen van jongeren te weten te komen. Daar zullen wij het uiteindelijk toch van moeten hebben. Folders zijn prachtig, maar alles moet erop gericht zijn om ervoor te zorgen dat jongeren ze ook onder ogen krijgen, want dat is het belangrijkste.

Staatssecretaris **Van Hoof**: Voorzitter. Ik denk dat mevrouw Bussemaker en ik het in beginsel wel eens zijn. Ik weet niet welk signaal zij heeft gekregen, maar het is zeker niet de bedoeling om minder te inspecteren. En ik heb al aangegeven op welke sectoren wij ons bij de inspecties zullen richten. Haar suggestie om heel gericht te inspecteren en na te gaan of er sprake is van recidive, zal de Arbeidsinspectie zeker bij haar inspectieprogramma ter harte nemen. Het lijkt mij alleen niet verstandig om nu breed uit te meten hoe dit precies zal worden ingericht. Verder heb ik aangegeven hoe de gang van zaken met het loonstrookje in de sfeer van de arbeidsovereenkomst zou moeten zijn. De Arbeidsinspectie kijkt niet primair naar arbeidsvoorwaarden, maar zij gaat hier in ander verband wel meer aan doen. En wat het meldpunt betreft, het is nu al mogelijk om contact op te nemen met de Arbeidsinspectie, maar bij de voorlichting zullen wij onder andere op de genoemde site en in advertenties ook nog aangeven waar men informatie kan verkrijgen en klachten kan deponeren.

De heer **De Wit** (SP): Op zichzelf zijn de genoemde cijfers al alarmerend, zou je zeggen, maar het gaat mij erom dat een heleboel jongeren blijkbaar niet het loon krijgen waar zij recht op hebben: ten minste het minimumjeugdloon. Hoe kan de staatssecretaris er nu voor zorgen dat de jongeren dit wel krijgen? Kan de Arbeidsinspectie hierbij in die zin een rol spelen dat zij de werkgever bijvoorbeeld nog een week de gelegenheid geeft om te betalen, met een sanctiemogelijkheid? Ziet de staatssecretaris hier iets in?

Staatssecretaris **Van Hoof**: Ik denk dat de Arbeidsinspectie hierbij op dezelfde manier moet werken als normaal. Op het ogenblik controleert zij niet actief en gericht op het uitbetalen van het wettelijk minimumloon, maar zodra het gevraagd wordt, komt de Arbeidsinspectie in actie. De achtergrond van zo'n vraag moet dan zijn het afdwingen van het recht op het minimumloon via civiele rechterlijke procedures. Zodra jongeren zich tot de Arbeidsinspectie wenden, kan die wel degelijk haar reguliere rol vervullen, dus het geldt ook voor vakantiewerk voor jongeren.

Mevrouw **Verburg** (CDA): Voorzitter. Er is ook goed nieuws te melden, er is namelijk dit jaar weer heel veel vakantiewerk; dit is in de afgelopen jaren wel anders geweest. Het andere goede nieuws is dat de CVN-jongerenorganisatie al jarenlang een campagne rondom vakantiewerk voert om jongeren te informeren en te

helpen. Toch mogen wij niet veronachtzamen dat er ook dingen verkeerd kunnen gaan, zoals zojuist al is aangegeven. Is het mogelijk om een directe verbinding te maken tussen de Arbeidsinspectie en het meldpunt dat de CNV-jongerenorganisatie eventueel zal inrichten, opdat de inspectie ter plekke kan gaan controleren wat er misgaat en zo nodig een boete kan opleggen?

Staatssecretaris **Van Hoof**: Wat mij betreft is dit mogelijk; wat ik over een meldpunt zeg, geldt natuurlijk ook voor de CNV-jongerenorganisatie. Als deze organisatie of welke dan ook er behoefte aan heeft om afspraken te maken met de Arbeidsinspectie, dan sta ik daarvoor open.

Vragen van het lid Eijsink aan de staatssecretaris van Defensie over **discriminatie in het leger**.

□

Mevrouw **Eijsink** (PvdA): Mijnheer de voorzitter. Op 17 mei van dit jaar ontving de Kamer het jaarverslag van de Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht over 2005. De inspecteur-generaal heeft het vorige jaar uitvoerig aandacht besteed aan de evaluatie van het etnisch-culturele minderhedenbeleid van Defensie over 2000-2005. Het onderzoek erachter heet Kleur bekennen, evenals het onderzoek waarover afgelopen dagen iets in de media verscheen en waarover de staatssecretaris ook het een en ander heeft gezegd.

Laat ik eerst zeggen dat de Partij van de Arbeid verontrust is over de uitkomsten van het onderzoek. Het onderzoek is besproken en gepresenteerd op een symposium op 8 juni op initiatief van de Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht. Toen heeft de onderzoeker een uitvoerige toelichting gegeven op het onderzoek en op de onderzoeksgroep. Alle vragen waren op dat moment te stellen en ieder, daar aanwezig, had dat kunnen doen. De doelgroep was maatschappelijk werkers, psychologen en onderzoekers. Ook de gehele top van Defensie was uitgenodigd. Aanwezig waren de maatschappelijk werkers, de psychologen en de wetenschappers. De top van Defensie, de leidinggevenden voor wie de uitkomsten van het onderzoek van groot belang waren, was er niet. Toen hadden vragen gesteld kunnen worden. Zij zijn niet gesteld, althans niet door Defensie.

De afgelopen dagen heb ik in de kranten gelezen dat de staatssecretaris zich niet herkent in de conclusies van het onderzoek, dat de staatssecretaris twijfelt aan de hardheid en dat hij zichzelf de vraag stelt of de conclusies wel kloppen. Voor de duidelijkheid: de conclusies van het onderzoek zijn verwerkt in het jaarlijkse rapport van de Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht, dat op 17 mei aan de Kamer is aangeboden. Daarbij zat een appreciatie van de staatssecretaris en van de minister van dit onderzoek.

Ik wil eerst van de staatssecretaris weten waar deze verwardheid vandaan komt. Ik dacht op 8 juni tijdens het symposium begrepen te hebben dat Defensie ook de boodschap had begrepen. Er werd althans een presentatie gehouden door een afvaardiging van Defensie, die duidelijk aangaf dat het zorgwekkend was en dat men aan de slag zou gaan. Men zou aan de slag gaan met opleidingen, met diversiteitsbeleid en met het oprichten van een diversiteitsoverleg Defensie. Dus wie schetst

Eijsink

mijn verbazing, nu ik de staatssecretaris verschillende keren heb horen zeggen dat hij zich niet herkent in de conclusies, dat hij twijfelt aan de hardheid van de conclusies en zich afvraagt of de conclusies wel kloppen? De staatssecretaris heeft zelf om het onderzoek gevraagd. Hij ontkent dus het rapport dat inmiddels voor morgen ter bespreking ligt met de Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht.

De Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht is een onafhankelijke inspectie die jaarlijks zestig tot tachtig bezoeken in de organisatie brengt. Wij, als Kamer, mogen er toch van uitgaan dat deze bezoeken een weergave zijn van hetgeen binnen Defensie speelt.

De **voorzitter**: U had uw vragen al moeten stellen. Uw twee minuten zijn voorbij. Als ik doe wat ik in de Commissie voor de werkwijze heb afgesproken, moet ik u nu verzoeken niet meer het woord te voeren. U moet nu echt heel kort en toegespitst uw vragen stellen.

Mevrouw **Eijsink** (PvdA): Dat zal ik nu doen.

Van waar de ontkenning door de staatssecretaris van het eerdere rapport van de IGK dat de Kamer ontvangen heeft? Wat doet de staatssecretaris aan de verontrustende uitkomsten van het rapport en aan het imago van Defensie? De afgelopen perioden hebben wij hierover meer gehoord. Wat doet de staatssecretaris aan juist de hogere regionen binnen Defensie, waarover in het onderzoek duidelijk staat dat zij de allochtonen, de minderheden, binnen Defensie geen warm hart toedragen en niet in Defensie opgenomen willen zien?

□

Staatssecretaris **Van der Knaap**: Mijnheer de voorzitter. Ik wil een misverstand wegwerken. Tijdens de conferentie die verleden week is belegd, was de secretaris-generaal nadrukkelijk aanwezig. De hoofddirecteur personeel liet zich door zijn plaatsvervanger vertegenwoordigen, omdat hijzelf op vakantie was. De top van mijn organisatie was dus wel aanwezig. Ik hecht eraan dit gezegd te hebben, want de schijn wordt gewekt dat de top van mijn organisatie voor het onderwerp geen belangstelling zou hebben.

De kern van het verhaal van mevrouw Eijsink betreft de vraag waarom ik het rapport niet serieus neem. Ik neem het rapport heel erg serieus. Wat mij heeft gestoord, is de berichtgeving. In het Algemeen Dagblad van gisteren stond de grote kop: militairen discrimineren allochtonen, pesten allochtonen. Dat blijkt absoluut niet uit dit onderzoek. Het onderzoek richt zich op de attitude van onze militairen en als je het rapport van dat onderzoek goed leest, blijkt alles wel mee te vallen. De onderzoeker zei aan het eind van het symposium zelfs: in vergelijking met de samenleving komt defensie er zo slecht nog niet vanaf. Je kunt kritiek hebben. Een aantal groepen militairen scoort wat slechter, maar als je het gedrag van de militairen in aanmerking neemt, blijkt iets anders. Daarom heb ik mijn verbazing uitgesproken en laten weten dat ik mij niet herkende in de resultaten van het onderzoek. Er zijn 400 gevallen van ongewenst gedrag. Als je die bestudeert, blijkt dat er 28 gevallen van discriminatie bij zijn. Dat zijn 28 gevallen te veel, maar als er 28 gevallen van discriminatie zijn bij de 400 gevallen van ongewenst gedrag die bij de vertrouwenspersonen zijn aangemeld, kun je niet de conclusie

trekken dat in onze organisatie mensen worden gediscrimineerd. Gelukkig maar, want als er iets is waaraan ik behoefte heb, dan is het aan een organisatie met een gezonde mix van autochtonen, allochtonen, vrouwen en mannen. Dat is in de toekomst nodig voor een excellente organisatie. Een organisatie als defensie heeft ook heel hard allochtonen nodig. Daarom hebben wij de IGK gevraagd wat wij kunnen doen ter verbetering van de positie van de allochtonen binnen de krijgsmacht. Ik kan u verzekeren dat de aanbevelingen van de IGK bloedserius worden genomen. Dat blijkt ook uit de brief van de minister van Defensie bij het aanbieden van het jaarverslag aan de Kamer. Wij nemen het onderwerp zo serieus dat ik deze week nog een gesprek met de onderzoekers heb. Zo nodig zal ik ook nog met anderen spreken. Dus het onderzoek krijgt nadrukkelijk een vervolg. Wanneer ik mijn eigen studie heb afgerond, zal ik mijn appreciatie geven van het onderzoek.

Mevrouw **Eijsink** (PvdA): Voorzitter. Het ging mij om de attitude én de opvattingen van de militairen. Er zijn meer dan 2000 mensen ondervraagd en in de onderzoekswereld heet dat een representatieve groep. Het ging daarbij niet om de 400 gevallen van ongewenst gedrag. Daarover heeft de IGK een bijzonder rapport uitgebracht.

Voorzitter. Ik vind dat de staatssecretaris de kwestie bagatelliseert, want er is wel degelijk wat aan de hand. Ik zou graag zien dat de staatssecretaris serieus op de kwestie ingaat en wat meer zegt over de aanbevelingen. Die staan in het rapport en in zijn aanbiedingsbrief heeft de staatssecretaris die onderschreven. Graag wil ik weten wat hij naar aanleiding hiervan gaat doen. Dat is belangrijk. Bovendien wil ik opnieuw horen wat de appreciatie van de staatssecretaris van het onderzoek is. Dat is namelijk ook belangrijk. Verder wil ik iets horen over het imago van defensie. Daarover hebben wij inmiddels genoeg gehoord. Het zou dus goed zijn als de staatssecretaris de kwestie serieus nam. Nogmaals, ik zou nog graag wat horen over de aanbevelingen. Wat gaat hij daarmee werkelijk doen en binnen welk tijdsbestek? Op welke wijze zal hij aan dit onderwerp meer aandacht besteden? Wat zal hij doen voor de hogere geledingen binnen de defensieorganisatie?

Staatssecretaris **Van der Knaap**: Voorzitter. Het rapport van het behoorlijk doorwrochte wetenschappelijke onderzoek is mij gisteren aangeboden. Het vergt goede studie en een goed overleg met de onderzoekers. De Kamer, maar ook de allochtonen hebben er niets aan als wij het afdoen met een vluggertje. Ik vind het onderwerp dusdanig belangrijk dat ik niet alleen aandacht wil besteden aan de kwaliteit van het onderzoek, maar ook aan de aanbevelingen en de grondslag van die aanbevelingen. Dat vergt nader overleg met de onderzoekers en nader overleg met andere betrokkenen. Als ik dit allemaal achter de rug heb, zal ik de Kamer nadrukkelijk informeren over mijn appreciatie van het onderzoek. Het is in het belang van ons allen dat wij een goede discussie kunnen voeren en daarbij ook mijn bevindingen kunnen betrekken.

Mevrouw **Karimi** (GroenLinks): Voorzitter. Ik kan de redenering van de staatssecretaris niet volgen. Hij zegt dat hij zich heeft geërgerd aan de beeldvorming en aan de berichtgeving door de media. Hij heeft echter zelf het

Van der Knaap

onderzoek aangevallen. Hij heeft gezegd dat hij zich niet herkende in de conclusie en dat hij de bevindingen niet hard vond. Ik zie dat als kritiek op het onderzoek. Graag hoor ik van hem waarom hij voor deze strategie heeft gekozen. Bovendien vind ik het antwoord van de staatssecretaris te vaag. Graag krijg ik heel concreet van hem te horen of wij voorafgaand aan de begrotingsbehandeling van Defensie iets kunnen merken van de uitvoering van de aanbevelingen. Daar gaat het om. Aan verkeerde praktijken moet een eind komen.

Staatssecretaris **Van der Knaap**: Ik heb niet zozeer de resultaten van het onderzoek aangevochten als wel de berichtgeving daarover. Ik heb nadrukkelijk aangegeven dat ik mij niet herken in de beelden van discriminatie van allochtone medewerkers door autochtone defensie-medewerkers. Dat beeld komt niet naar voren uit de feiten en de jaarrapportage van de IGK. In het onderzoek heeft men zich gericht op de attitude van mensen; hoe staan zij in het leven en hoe kijken zij naar de allochtone medemens? Die attitude zegt niets over wat er zich op de werkvloer afspeelt. Daaraan heb ik gerefereerd; dat herkende ik absoluut niet. In de begroting staat hoeveel geld wij uitgeven aan diversiteitsbeleid en wat het beleid op dat punt in hoofdlijnen is. Het is nu veel verstandiger om mijn appreciatie af te wachten van het doorwrochte onderzoek dat op ons bordje ligt en dat ik de Kamer deze ochtend heb toegestuurd. Ook het advies van een aantal deskundigen zouden wij moeten afwachten. Daarna kunnen wij er inhoudelijk met elkaar over discussiëren.

De heer **Timmermans** (PvdA): Voorzitter. De staatssecretaris heeft in de pers direct op de hem kenmerkende pavlovmanier op de onderzoeksresultaten gereageerd, namelijk door eerst de problemen te ontkennen als die gesignaleerd worden: het is niet waar, het valt allemaal mee, het is niet zo erg. Het staat echter letterlijk in de rapporten van zijn eigen Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht. De staatssecretaris is verantwoordelijk voor een organisatie die, meer dan welke organisatie ook in Nederland, tot burgerschap van jonge mensen kan opvoeden, of die nu van Turkse, Nederlandse of Marokkaanse afkomst zijn. Het past hem daarom niet de resultaten van een dergelijk onderzoek direct te bagatelliseren. Ik ben blij dat de staatssecretaris dat nu terugneemt, maar waarom zegt hij niet met zo veel woorden: ik heb te snel gereageerd, ik heb te veel uit de heup geschoten en dat had ik niet moeten doen? Ik vind het jammer dat hij niet de bereidheid uitspreekt om de zaak nu grondig te gaan bestuderen zodat de problemen kunnen worden aangepakt. Ik beschouw dit dan ook als een gemiste kans zijnerzijds.

Staatssecretaris **Van der Knaap**: Voorzitter. Er was bij mij geen sprake van een pavlovreactie; ik heb alleen gereageerd op de berichtgeving over het onderzoek. In die berichtgeving herkende ik mij absoluut niet. Ik geef de Kamer aan wat mijn oordeel is over het onderzoek; dit onderzoek is zo waardevol dat de resultaten grondig moeten worden bestudeerd en met de Kamer moeten worden besproken. Ik ontken dus dat ik heb gesuggered dat dit onderzoek niet goed zou zijn; ik heb alleen gezegd dat ik mij niet herkende in de beeldvorming rondom dit onderzoek.

De **voorzitter**: Mevrouw Koşer Kaya heeft nu het woord...

De heer **Timmermans** (PvdA): Dat is toch precies hetzelfde?

Staatssecretaris **Van der Knaap**: Er is een verschil tussen beeldvorming en inhoud. Dat weet de heer Timmermans als geen ander.

De heer **Timmermans** (PvdA): De staatssecretaris is ook verantwoordelijk voor de beeldvorming.

Staatssecretaris **Van der Knaap**: Dus ben ik ook verantwoordelijk voor alle krantenkoppen in Nederland?

De **voorzitter**: Heeft de heer Timmermans een naamsverandering ondergaan dit weekend? Heet hij tegenwoordig mevrouw Koşer Kaya?

Mevrouw **Koşer Kaya** (D66): Ik denk dat hij in dat geval ook wat aan zijn lichaam moet doen... Maar goed, dat was meer een grapje.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Koşer Kaya over het serieuze onderwerp waarover wij het nu hebben.

Mevrouw **Koşer Kaya** (D66): De staatssecretaris zegt dat het nogal meevalt met de resultaten van dit onderzoek. Tegelijkertijd zegt hij dat zelfs één geval te veel is. Dan valt het dus toch niet mee. Als je wilt dat iedereen in dit land meedoet, dan is dát het signaal dat je uitdraagt, en geen ander.

Staatssecretaris **Van der Knaap**: Ik ben het met mevrouw Koşer Kaya eens; de 28 gevallen van discriminatie die zijn aangemeld bij de vertrouwenspersonen zijn er 28 te veel. In een organisatie met 65.000 mensen gebeuren echter altijd wel zaken die wij niet willen. Ik kan de Kamer verzekeren dat autochtonen onderling elkaar ook wel eens flink pesten. Ik heb alleen geprobeerd het beeld te relativiseren dat ontstond door de kop in het Algemeen Dagblad, alsof er sprake was van grootschalige discriminatie in mijn organisatie. Daarvan is waarlijk geen sprake.

Mevrouw **Aasted Madsen-van Stiphout** (CDA): Voorzitter. De onderzoeksopdracht ging over de vraag in hoeverre Defensie er met gericht diversiteitsbeleid in slaagt een aantrekkelijke werkgever voor alle groepen te zijn. Dat is toch wat anders dan wat ik lees in de krantenkoppen. Zo-even ging het over beeldvorming. Als Defensie zich uit de naad werkt om ervoor te zorgen dat minderheidsgroepen een fijne werkplek hebben of krijgen bij Defensie, maar er tegelijkertijd qua beeldvorming de indruk bestaat dat het eigenlijk toch maar helemaal niets is, is mijn vraag hoe dit laatste is om te buigen. Dit soort debatten draagt er natuurlijk niet aan bij om de investeringen die gepleegd worden om Defensie een aantrekkelijk werkgever te laten zijn, over het voetlicht te krijgen.

Staatssecretaris **Van der Knaap**: Dat is ook een van de kernvragen die met de onderzoekers moeten worden besproken, namelijk hoe je het beeld dat nu is ontstaan

Van der Knaap

kunt corrigeren en hoe je het meer kunt laten sporen met de werkelijkheid van mijn organisatie.

Vragen van het lid Duyvendak aan de staatssecretaris van Defensie over **het nieuws dat uit geluidsmetingen blijkt dat in Schinveld enorme geluidsoverlast bestaat als gevolg van de AWACS.**

De heer **Duyvendak** (GroenLinks): Voorzitter. Laatstelijk is het daadwerkelijke geluid gemeten dat AWACS-vliegtuigen maken als zij in Duitsland net over de grens van Limburg opstijgen en over de gemeente Onderbanken vliegen. Al jarenlang krijgen wij van de bewoners signalen die erop wijzen dat de geluidsoverlast heel ernstig is. Als je de cijfers ziet, slaat de schrik je werkelijk om het hart.

Heel regelmatig wordt een vliegtuiglawaai gemeten van 96, 99 of 100 dB(A), en dat bij een school en een verzorgingstehuis. Niet zomaar plekken, zou ik zeggen. Ik heb een deskundige gevraagd hoeveel 96, 99 of 100 dB(A) nou eigenlijk is. Van deze hoeveelheid geluid, zo zegt hij, gaat je broekspijp trillen. Het is het geluid dat je kleding in beweging zet. Het is net zoveel geluid als het geluid dat je hoort als je helemaal vooraanstaat bij een popconcert.

In de Arbowet, waarin de bescherming van werknemers wordt geregeld, is een grens van 80 dB(A) opgenomen. Een bedrijf mag niet meer dan 50 dB(A) geluid maken. Hier hebben wij te maken met vliegtuigen die 100 dB(A) geluid maken. Men moet beseffen dat iedere 3 dB(A) meer op de schaal van 80 naar 100 een verdubbeling is van de geluidshinder. Het hoeft dan ook niet te verbazen dat je met recht kunt zeggen dat de gezondheid van mensen, en zeker van kinderen op scholen en cliënten in verzorgingstehuizen, bij 100 dB(A) op het spel staat.

Het kabinet heeft in reacties op deze metingen van het geluid, dat je trouwens op internet bijna live kunt ervaren, gezegd dat het de analyses afwacht. Nee, kabinet, u heeft niet af te wachten, u heeft onmiddellijk te handelen. Bescherm de bevolking. De gezondheid van mensen is in het geding.

Ik heb twee verzoeken aan het kabinet. Het eerste verzoek is: stop de kapprocedure voor de resterende hectaren van het bos. Het tweede verzoek is: ga geluidseisen stellen aan de vliegtuigen. Op grond van de zogenaamde NAVO-binnenvliegeregeling, die betrekking heeft op het binnenvliegen van vliegtuigen in het Nederlandse luchtruim, kan de regering voorwaarden stellen aan het gebruik van het Nederlandse luchtruim door militaire vliegtuigen. Ik verzoek het kabinet de voorwaarde te stellen dat deze vliegtuigen niet meer lawaai mogen maken dan het lawaai dat nu wordt gemaakt op Nederlandse militaire vliegvelden dan wel burgerlijke vliegvelden.

Staatssecretaris **Van der Knaap**: Mijnheer de voorzitter. Het is jammer dat mijn collega van VROM hier niet aanwezig kan zijn. Zowel de minister als de staatssecretaris van VROM is in het buitenland. De Kamer moet het dus met een reservespeler van het kabinet doen.

Het enige wat ik hierover weet, is dat de onderzoeken naar de geluidsoverlast inderdaad onlangs zijn afgerond. Het NLR is nu bezig met een analyse van de uitkomsten van dat onderzoek. Wij zullen toch echt moeten wachten totdat wij het onderzoeksresultaat en de analyses van het NLR hebben ontvangen. De verwachting is dat deze in de zomermaanden ontvangen zullen worden. Als de resultaten er zijn, zullen wij de Kamer daarover zo snel mogelijk informeren. Ik moet het bij dit formele punt houden, want dat is wat ik van VROM te horen heb gekregen.

Over het stoppen van het kapproces is een Kamerbrede motie aangenomen. Daarop moet het kabinet nog reageren. Tot 1 augustus zal er in ieder geval niks gebeuren, want tot die datum zal er niet worden gekapt. Samen met de minister van VROM zal ik de Kamer informeren over de manier waarop wij met de motie van de Kamer zullen omgaan. Er is gezegd dat het kapproces moet worden gestopt en daarover is een motie aangenomen die door de voltallige Kamer is gesteund. Wij moeten daarop nog reageren. Tot 1 augustus aanstaande zal er in ieder geval nog niets gebeuren, want tot die datum zal er niet worden gekapt. Samen met de minister van VROM zal ik de Kamer tijdig informeren over de wijze waarop wij met haar motie zullen omgaan.

Er is een opmerking gemaakt over het stellen van geluidseisen aan NAVO-vliegtuigen. Over die kwestie hebben wij in het verleden al vaak met elkaar van gedachten gewisseld. Er is een ontheffing voor militaire vliegtuigen op het punt van de geluidsoverlast. Keer op keer is daarover met de Kamer gediscussieerd. Ik heb ook gezegd dat ik niet ontken dat de AWACS-toestellen enorm veel geluidsoverlast veroorzaken en dat er andere gremia zijn die dat probleem in NAVO-verband moeten oplossen. Het is slechts mogelijk om te kiezen voor een nieuw vliegtuig of een nieuwe motor. Zowel het een als het ander kost veel geld en voor de NAVO heeft dat niet de hoogste prioriteit. Toch stellen wij dat punt keer op keer aan de orde.

De heer **Duyvendak** (GroenLinks): Het is onthutsend om te constateren dat staatssecretaris Van der Knaap niet in de hoogste boom van dat bos is geklommen op het moment dat hij de cijfers onder ogen kreeg. Er is sprake van 100 dB(A). De broekspijpen gaan er naar de mening van de deskundigen van trillen. Dat moet voor de staatssecretaris voldoende reden zijn om onmiddellijk te handelen. Ik vraag hem daarom nogmaals waarom het kappen van het resterende bos niet wordt uitgesteld. Dan zou er immers een drukmiddel zijn ten opzichte van de NAVO. Verder raad ik hem aan om gebruik te maken van de zogenaamde binnenvliegeregeling. De staatssecretaris zegt dat hij vaak met de Kamer over deze kwestie heeft gesproken. Was dat maar waar. Dan hadden wij zaken kunnen doen. In antwoord op vragen van de heer Verdaas over een Belgische luchthaven van de NAVO en de overlast die Eindhoven daarvan ondervindt, zegt de staatssecretaris dat de minister van Defensie de toestemming kan intrekken die is verleend om gebruik te maken van het Nederlandse luchtruim door NAVO-landen, zoals dat is vastgelegd in de NAVO-binnenvliegeregeling. Of hij kan de landen die vliegen aan nieuwe voorwaarden onderwerpen. Ik verzoek de staatssecretaris om de landen met vliegtuigen die veel hinder veroorzaken aan nadere voorwaarden te